

Секція 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

УДК 378.147

Н.С. Акімова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.О. Говоруха, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ ЗНАТЬ

У сучасних умовах господарювання суспільство потребує не вузьких спеціалістів – носіїв окремих виробничих функцій, а всебічно розвинених соціально активних особистостей, які мають фундаментальну наукову освіту, багату внутрішню культуру та самовдосконалюються протягом усього життя. Зокрема, «самовдосконалення» передбачає прагнення знати більше і розв'язувати поставлені задачі самостійно.

Досвід навчання підтверджує, що міцні лише ті знання, які учень закріпив сам: теорію – осмисленням і повторенням, а практику – тренуванням. Тобто підвищувати рівень знань шляхом «самоосвіти».

Самостійна робота студента сприяє формуванню самостійного мислення, розвитку пізнавальної активності та поліпшенню професійної підготовки майбутніх фахівців. При цьому неабиякого значення набувають уміння студентів самостійно здобувати та опрацьовувати набуту інформацію, розв'язувати поставлені завдання та проблеми, максимально використовуючи наявний у них потенціал.

Цінність самостійної роботи студентів цілком залежить від того, яким чином вона організована.

Існує дві форми організації самостійної роботи студента:

1) самостійна робота студентів протягом аудиторних занять (тестування, реферати, колоквіуми, лабораторні роботи, аналіз конкретних ситуацій «case-study» та ін.);

2) самостійна робота поза аудиторного часу (індивідуальні консультації та бесіди, проміжні заліки, контрольні роботи, ведення конспекту, підготовка презентацій, створення портфоліо, курсове і дипломне проектування).

Перша форма передбачає тестовий контроль, який може здійснюватись регулярно на аудиторних заняттях з метою отримання викладачем інформації про засвоєння студентами відповідного матеріалу, з метою контролю навчального процесу та своєчасного виявлення недолів його організації.

Друга форма передбачає підсумковий (рубіжний) контроль із метою встановлення результатів навчальних досягнень студентів загалом, і кожного студента зокрема, за конкретно встановлений відрізок часу. Такий контроль охоплює всі теми курсу та дає змогу виявити не тільки теоретичні знання студентів, але й вміння кожного використовувати набуті знання самостійно при вирішенні практичних завдань.

При цьому, незалежно від її форми, самостійна робота повинна бути організована з урахуванням індивідуальних особливостей студентів, бути різних рівней складності.

Крім того, планування самостійної роботи студентів потребує від викладача:

- розробки форм поточного та проміжного контролю;
- визначення проміжку часу необхідного для виконання самостійного завдання студентами залежно від виду, форм та складності роботи;
- встановлення часу проведення консультацій щодо організації самостійної роботи студентів;
- розробки методичних рекомендацій для виконання поставлених завдань, із зазначенням загальних вимог до виконання роботи, рекомендованої літератури.

До того ж, самостійна робота студента потребує постійного керівництва та контролю викладачем. Зокрема:

- забезпечення навчально-методичними матеріалами студентів згідно з навчальними планами кафедри;
- регулярний контроль вчасності та якості виконання самостійної роботи;
- організація консультацій зі студентами для встановлення взаємозв'язку між вчителем та студентом – наочно (зустрічі в назначений час) або дистанційно (через мережу Інтернет);
- розробка системи оцінки якості виконання самостійної роботи враховуючи не тільки результат, а й поточну роботу студента.

Тобто сприяти тому, щоб у студентів розвинути самостійність у пізнавальній діяльності, навчити їх самостійно засвоювати знання, формувати свій світогляд із метою використання набутих знань у майбутній практичній діяльності.

Таким чином, налагодження чіткої та ефективної організації самостійної роботи студентів сьогодні є однією з найважливіших цілей, що стоїть не тільки перед педагогічним колективом вищого навчального закладу, а й безпосередньо перед його керівництвом. Забезпечити зазначене можливо шляхом стимулювання систематичної самостійної роботи студентів та підвищенням їх мотивацій до набуття знань та вмінь.